

KAPITEL 3

1) Vil det være etisk forsvarligt at foretage hjerte-, lunge- og levertransplantationer i Danmark, når dette forudsætter, at dele af befolkningen må revidere sin grundlæggende opfattelse af, hvordan dødsdiagnosen stilles?

2) Vil det være etisk forsvarligt at undlade at tilbyde transplantation til personer, der uden denne behandling i løbet af kort tid vil dø, når transplantationsmuligheden teknisk set foreligger?

Det etiske dilemma, der ligger i disse to spørgsmål, vedrører os alle, og ikke kun de grupper af mennesker, som behandler patienter.

En stillingtagen må bero på en afvejning af:

- 1) Hensynet til afdødes ønsker og følelser.
- 2) Hensynet til de pårørendes ønsker og følelser.
- 3) Hensynet til de patienter, som ikke blot vil have gavn af de nye behandlingsmuligheder, men hvis liv afhænger deraf.
- 4) Hensynet til befolkningens sikkerhed.
- 5) Hensynet til befolkningens etiske og religiøse indstilling.
- 6) Hensynet til befolkningens tillid til sygehusvæsenet og lægestanden,

samt en erkendelse og forståelse af nogle få, men fundamentale kliniske, fysiologiske og biologiske forhold vedrørende dødsprocessen.

3.3 Dødsprocessen

Tilførsel af iltet blod er en forudsætning for funktion af og liv i ethvert af legemets organer. Afbrydes forsyningen, ophører først funktionen, og derefter dør organets celler.

Hjertets eneste funktion er at pumpe blod ud til organerne inklusive hjertemuskelatur og hjerne. Det er åndedrættet, der via lungerne, sørger for iltningen af det fremførte blod.

Standser hjertet og dermed kredsløbet, f.eks. på grund af en blodprop, indtræder der hurtigt bevidstløshed og derefter åndedrætsstandsning. Døden er i så fald indtrådt. Dette forløb varer højst 4-5 minutter.

Hindres vejrtrækningen og dermed blodets iltning, f.eks. på grund af kvælning, pumper hjertet blod rundt, der bliver mere og mere iltfattigt. Personen viser tegn på iltmangel og mister bevidstheden. Når blodet bliver for iltfattigt til at vedligeholde hjertemuskelaturens pumpefunktion, standser hjertet. Døden er i så fald indtrådt. Dette forløb kan vare op mod en halv snes minutter.

En svær hjernebeskadigelse, f.eks. på grund af et ulykkestilfælde, medfører bevidstløshed og kan standse åndedrættet øjeblikkeligt, fordi åndedrættet er styret af hjernens funktion. Derimod har hjertet sin egen automatik. Det kan derfor pumpe videre, indtil blodets iltmangel i løbet af få minutter umuliggør pumpefunktionen.